Türkiye Halk Bankası Genel Müdürü **Hüseyin Aydın:**

Halkbank KOBİ bankacılığı misyonunu sürdürecek

Halk Bankası'nın mevcut müşteri portföyü, ürün gamı ve KOBİ'lere sağladığı avantajlar bankanın özelleştirilmesinde de yatırıcımcıların ilgisinde artışa sebep olmaktadır. Bugün sektördeki tüm bankalar KOBİ'ler için yeni yatırımlar, imkânlar sunmak için yarışırken bunu yıllardır yapan bir bankanın KOBİ alanındaki liderliğini bırakmayacağı açık ve nettir

→ Nart BOZKURT

Türkiye Halk Bankası'nın sermaye yapısı ve kurumsal profili nedir?

Aydın: Halk Bankası, 11.000 çalışanı, 553 şubesi, iki yurtdışı şubesi, beş finansal hizmet şubesi ve temsilciliği ile aktif büyüklük bakımından sektörün 7. büyük bankası olarak faaliyet gösteriyor.

Halkbank, çağdaş bankacılığın gerektirdiği çalışma anlayışı ile ülkemizde tasarruf bilincinin ve birikiminin oluşmasına katkıda bulunmak, bu tasarrufları ekonominin en fazla ihtiyaç duyduğu alanlarda değerlendirerek esnaf, sanatkâr, küçük ve orta boy işletmelerin yatırım, üretim ve istihdam amaçlı çalışmalarına finansman sağlamak amacıyla 1933 yılında kurularak 1938 yılında faaliyete geçti. Bu misyon doğrultusunda 68 yıldır faaliyetlerini sürdüren Halk Bankası, ülke ekonomisinin sürükleyici unsurlarından olan esnaf, sanatkar ve KOBİ'lere sağladığı finansal destekler ile bir yandan üretimde artışı, standart ve kalite geliştirilmesini teşvik ederken diğer taraftan işletmelerin büyümesini ve yeni istihdam alanlarının açılmasını, teknoloji kullanımını ve kapasite artışını gerçekleştiriyor. Ayrıca, bölgelerarası gelişmişlik farklılıklarının azaltılarak kalkınmanın ülke geneline yayılması amacıyla yerleşim bölgelerine göre vade ve faiz içeren uygun kredi politikaları ile Halkbank ülke kalkınmasına katkıda bulunuyor.

Halk Bankası'nın ödenmiş sermayesi; 1.250.000.000.-YTL'dir ve bankanın sermayesinin yüzde 99,99'u T. C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı'na, yüzde 0,000003793'u ise diğer ortaklara ait bulunmaktadır. Bankanın özelleştirilme kapsamına alınması ve bu faaliyetlerinin ivme kazanması sonucu Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun almış olduğu kararla Hazine'ye ait hisseler Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na devredilmiştir.

Özelleştirme Yüksek Kurulu, Halk Bankası'nın blok satışı yöntemiyle özelleştirilmesine karar vermiş durumda. Halk Bankası misyonunu koruyacak mı? KOBİ'ler bu durumdan nasıl etkilenecek?

Halk Bankası hangi misyon ile kurulduysa, özelleştirme sonrasında da yoluna aynı biçimde devam edecek. Dün olduğu gibi yarın da KOBİ'lerin yanında yer alacak ve destekleyecektir. Halk Bankası'nın mevcut müşteri portföyü, ürün gamı ve KOBİ'lere sağladığı avantajlar bankanın özelleştirilmesinde de yatırıcımcıların ilgisinde artışa sebep olmaktadır. Bugün sektördeki tüm bankalar KOBİ'ler için yeni yatırımlar, imkânlar sunmak için yarışırken bunu yıllardır yapan bir bankanın KOBİ alanındaki liderliğini bırakmayacağı açık ve nettir.

Anadolu Yaklaşımı'nın KOBİ'lere katkı sağlayacağı muhakkaktır

Anadolu yaklaşımı KOBİ'lerin sorunlarını ne ölçüde çözecek?

Mali açıdan sorunlu hale gelmiş olan işletmelerin, finansal kesim tarafından borçlarının yapılandırması, borçlarının döndürülebilir ve sonra da ödenebilir hale gelmesi ve ekonomiye yeniden kazandırılması sürecinde finansal destek vermeye devam edilmesi için gündeme getirilen "Anadolu Yaklaşımı Projesi"nin amacı, işletmelerin borçlarının yapılandırılarak ödenmesinin ötesinde, mali açıdan sorunlu halde olan şirketlerin tüm yönleriyle yapılandırılarak, istihdam – üretim – ihracat vs açısından ekonomiye yeniden kazandırılmasıdır.

Bu anlamda Anadolu Yaklaşımı'nın KOBİ'lere katkı sağlayacağı muhakkaktır. Fakat dikkat edilmesi gereken birkaç hususun altını çizmekte fayda görüyoruz.

İlk olarak borç yapılandırmasına gidilecek olan şirketlerin doğru biçimde segmente edilmesi ve her grubun kendi özellikleri paralelinde uygulama prensipleri geliştirilmesi gerekecektir.

Firmaların borçlarının yeniden yapılandırılarak ekonomiye kazandırılmaları sürecinde, kısmen de olsa işletmeye yeni ve ilave sermaye koymak gerekebilmektedir. Bu konuda genellikle ek kredi imkânı sağlanması gündeme gelmektedir. Fakat ek kredi imkânının yanısıra, tüm alacaklıların ortak mutabakatla eylem planı belirlediği dosyalarda daha farklı ve yaratıcı çözümlerle finansman imkânları yaratılması yoluna gidilmesi gerekecektir.

Ekonomiye yeniden kazandırılmak amacıyla borçları yapılandırılan şirketlerin kredi borçları; uygulamada genellikle tümüyle tasfiye içeren bir ödeme planına tabi tutulmaktadır. Oysa ki yapılandırma sonucunda sağlıklı bir mali yapıya sahip bir şirket olunabilmesi için desteklenen şirketlerin; borçları döndürülebilir ve sonra da ödenebilir hale geldikten sonraki süreçte de, diğer finansörler tarafından da kredibil olarak değerlendirilinceye kadar özellikle yapılandıran finansal kuruluş tarafından desteklenmeye ihtiyacı olmaktadır. Tüm alacaklıların mutabakatı ile yapılacak yapılandırmalarda bu konu daha imkânlı hale gelecektir.

Sonuç olarak firmaların verimlilik ve kârlılık kriterlerini sağlayarak ekonomiye yeniden kazandırılmalarında beklenen başarıya ulaşılamadığı görülmektedir. Yapılandırma uygulamalarında; mali borç ödeme performansı başarılı sayılacak ve organizasyonel yapılanmasını da etkinlik sağlanacak şekilde oluşturabilmiş birçok şirket bulunmaktadır. Ancak bu durum, şirketlerin mali kesimden hak ettiği desteği alarak ekonomiye tam olarak yeniden kazandırıldıkları anlamına gelemeyebilmektedir

KOBİ'lerin mali sorunlarının etkin ve kalıcı çözümü için, Anadolu Yaklaşımı kapsamında oluşacak modelin katkıları sınırlı olacaktır. Daha başarılı borç yapılandırma uygulamaları için müteşebbislerimizin doğru zamanda doğru kararlar verebilmeleri ve bu amaca ulaşılmasını sağlayacak daha geniş kapsamlı yasal düzenlemeler yapılması gerekmektedir.

Türk bankalarına yabancı sermaye ilgisini değerlendirir misiniz? Yabancı sermayenin payı konusunda görüşleriniz?

Türkiye ekonomisinde son yıllarda çok ciddi bir gelişim ve değişim süreci yaşanıyor. Yaşanan olumlu gelişmelerle birlikte, özel sektörün rolü arttı, uluslararası entegrasyon sağlandı, piyasa mekanizması gelişti, finansal sektör büyüdü ve işlevini artırdı. Türk bankacılık sektörüne olan ilgi ve güven artış göstererek gelecek dönemlere ilişkin piyasalarda iyimser beklentiler oluştu. Elbette bu süreçte finansal yapısı güçlenen bankacılık sektörü, yabancı yatırımcıların en çok ilgi gösterdiği sektör konumuna geldi. Ulusal ve uluslararası talep artarak devam ederken, yabancı yatırımcılar doğrudan ya da ortaklıklar yoluyla yatırımlar yaptı ve yurtdışından elde edilen banka kredileri artış gösterdi. Kısaca sektör yeniden ivme kazandı. Yabancı bankaların sektöre katılması ile potansiyel görülen sınır ötesi faaliyetler cazip hale gelerek operasyon giderlerinin düşürülmesi amacıyla ölçek ekonomileri önem kazandı. Ayrıca, şube sayılarında ve istihdam rakamlarında da artış oldu. Yurtdışından teknoloji ve bilgi transferi akışı hızlanarak Türk bankaları uluslararası piyasalarda daha fazla rekabet edebilir bir konuma geldi.

Yurtdışından sağlanan kaynakların da borçlanma maliyetleri ve hacimleri geçmiş dönemlerden daha fazla cazip hale geldi. Yabancı sermayenin insan kaynağı, teknoloji transferi ve risk yönetimi faaliyetleri açısından sektöre olan ilgisinin önümüzdeki dönemlerde de beraberinde olumlu gelişmeleri sağlayacağı kanaatindeyiz.

Bankacılık sektörü açısından üç unsur çok önemli; teknoloji, insan kaynağı ve sermaye. Türk bankacılık sektörüne baktığımızda sektörün teknolojik altyapısı ve insan kaynağı yeterli. Buna karşın sektörün en büyük sıkıntısı sermaye gücü. Türk bankacılık sektörünün reel kesime ve bireylere kaynak aktarabilmesi, mevcut sermaye yapısıyla ve fonlama imkânlarıyla sınırlı görünüyor.

Diğer bir deyişle ekonomik büyüklük ile bankacılık büyüklüğü kıyaslandığında, sektörün büyümesi gerekiyor ve bunun için de sermaye desteğine ihtiyaç var. Sektörde yabancı payının ne olacağı ise şüphesiz piyasa tarafından belirlenecek.

Halk Bankası'nın özelleştirilmesinden KOBİ'ler nasıl etkilenir?

Halk Bankası, kuruluş amacı gereği 68 yıldır KOBİ'lere verdiği desteği kesintisiz sürdürmüş bir bankadır. Halk Bankası'na talip olacak alıcının bu bilinçle hareket edeceğini öngörüyoruz. Bu çerçevede olumsuz hiçbir etkilenmenin söz konusu olmayacağını söyleyebiliriz. Çünkü bunu sağlamaya yönelik yasal zemin de hazırlanıyor. Burada önemli olan özelleştirme sonrasında bankanın KOBİ'lere bakış açısında bir değişiklik olup olmayacağı. Daha önce de belirtildiği üzere bu bakış açısının KOBİlerin lehine olacak şekilde devam edeceği yönünde hiç şüphemiz yok. TÜİK verilerine göre ülkemizdeki işletmelerin yüzde 99'u AB tanımına göre KOBİ statüsünde. Bunların yüzde 96'sı ise mikro ölçekli işletmeler. Böyle bir ticari işletme portföyüne sahipken özelleştirme sonrası bankamızın KOBİ'lere farklı tavır sergilemesi beklenmemeli.

Avrupa Birliği'ne uyum sürecinde orta ve küçük işletmelerin uyum sağlaması konusunda kredi destekleriniz neler? Firmalar bu desteklerden nasıl yararlanıyor?

Uyum sürecinde firmaların ihtiyaçları, uyum yasaları devreye girdikçe ortaya çıkıyor. Bankamızın mevcut ürün gamında 50'den fazla ürün bulunuyor. Yani Halk bankası, her türlü ihtiyacı karşılamaya yeterli desteği sağlıyor. Ortaya çıkan yeni ihtiyaçlar için ise ürün yönetimi birimleri gerekli çalışmaları yaparak bu ihtiyaçları karşılamaya yönelik ürünleri geliştiriyor. Son bir yılda bu anlamda geliştirilerek lansmanı yapılan ürünlerimiz bulunuyor. Öte yandan uzun vadeli olarak Bankamız veya dış kaynaklı yatırım kredileri ile KOBİ'lerimize sadece uyum sürecine yönelik değil, rekabet güçlerini artıracak yatırımları finanse edebilecekleri destekler de sunuyoruz.

Bankanız, Ar-Ge çalışmalarını ne ölçüde destekliyor, firmalar bundan yeteri kadar yararlanılıyor mu? Önerileriniz neler?

Bankamızın, KOBİ'lerin Ar-Ge çalışmalarına destek veren, bu konudaki yatırımların finansmanında kullanılabilecek kredi ürünleri var. Ancak elbette bu desteklerden yararlanma seviyesi, firmaların Ar-Ge konusuna yaklaşımları ile doğru orantılı olarak değişiyor. Firmalarımızın Ar-Ge çalışmalarına ayırdıkları kaynak, zaman ve iş gücünün düşük kalması, doğal olarak bankamızın bu çalışmalara verebileceği desteklerden de faydalanma seviyesinin düşük kalmasına yol açıyor. Ar-Ge konusunda sadece bankacılık sektörünün değil diğer kurumların da destek vermesini sağlayabilecek altyapı ve yasal zemine ihtiyaç olduğu kanaatindeyiz. Bu konuda gelişmiş ülkelerin hepsinde kamu veya kamu yararına çalışan kuruluşlar firmalara destek veriyor. Maliyet açısından vergi desteği, üniversite gibi kurumlarla işbirliktelikleri Ar-Ge çalışmaları için yapılabilecekler arasında. Ayrıca yabancı sermaye girişinin etkisiyle ortaya çıkan know-how transferi de, Ar-Ge çalışmaları için önemli fırsatlar sağlıyor.

Türk sanayisi inovasyona neden önem vermeli? Paradigma değişimine ihtiyaç var mı? Banka olarak bu konuya yaklaşımınız?

İnovasyon, yani "yenilikçilik" bir stratejidir. Her stratejide olduğu gibi burada başarı uygulamaya bağlıdır. Bir inovasyon, firmaların rekabet gücünü artırabilir, ikame ürün ve hizmetlerin geliştirilmesinde kolaylıklar sağlayabilir. En önemli ihtiyaç ise, inovasyonun "yeni bir şey yaratmaktan" farklı olduğunun algılanmasıdır. İnovasyon bir yönetim yaklaşımı, bir iş sürecidir, bir defa uygulamak yeterli değildir.

Halk Bankası, inovasyonu, öncelikle yapılanmasında gösterdi. Ürün odaklı bir yaklaşımdan müşteri odaklı ve müşteri segmentasyonunu temel alan bir yaklaşıma yer verilerek, yapılanmasını farklılaştırdı. Daha sonra müşteri belirlemede, ürün geliştirmede, müşteri ilişkileri yönetiminde atılan adımlar ile bu yapılanmanın faydasının artırılması hedeflendi. Nitekim rakamsal verileri de çalışmalarının olumlu sonuçlar verdiğini gösteriyor. Türk sanayinin inovasyonuna destek olmaya yönelik bankamız hizmetleri ise özellikle KOBİ Teknoloji Paketimizde yer alan ürün ve teknoloji geliştirmeye yönelik kredi ürünlerimiz vasıtasıyla sunuluyor.

KOBİ'LERİN BORÇLARI YENİDEN YAPILANDIRILIYOR

KOBİ'LERİN MALİ SEKTÖRE OLAN BORÇLARININ YENİDEN YAPILANDIRILMASI HAKKINDA KANUN TASARISI TBMM'DE

Hükümet, Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin (KOBİ) mali sektöre olan borçlarının yeniden yapılandırılması hakkındaki kanun tasarısını TBMM'ye gönderdi. Finansal darboğaz yaşamakta olup, yeniden yapılandırılmaları halinde yaşaması mümkün olan ve katma değer oluşturma kabiliyetine haiz mal ve hizmet üreten KOBİ'lere, faaliyetlerini verimli bir şekilde sürdürebilecekleri bir ortamın sağlanması için "KOBİ'lerin Sektöre Olan Borçlarının Yeniden Yapılandırılması Hakkında Kanun Tasarısı"nı TBMM'ye gönderdi. Yasa tasarısıyla 'Türkiye'de faaliyette bulunan bankalar ve kendi özel mevzuatları uyarınca alınan izinler dahilinde faaliyette bulunan diğer mali kurumlar tarafından bankalar ve diğer mali kurumlarla kredi ilişkisi içinde olup, 31 Aralık 2005 tarihine kadar açılmış ve en az bir banka ya da diğer mali kurumlar nezdinde donuk veya şüpheli alacaklar hesabına intikal etmiş kredisi ya da kredileri bulunan, finansal darboğaz içindeki küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin; finansal yeniden yapılandırma çerçevesinde belirlenecek süre ve şartlarda, kredilerinin; vadelerini uzatmak, yenilemek, ilave yeni kredi vermek, anapara veya asli faiz veya temerrüt faizi veya kar paylarını indirmek veya bunlardan vazgeçmek, anapara, faiz veya kar payı alacaklarını, kısmen veya tamamen iştirake çevirmek, ayni, nakdi ya da tahsil şartına bağlı bir bedel karşılığı devir veya temlik etmek, borçlu ya da üçüncü kişilere ait ayni değerler karşılığında kısmen veya tamamen tasfiye etmek, diğer bankalarla hareket ederek protokoller yapmak şeklinde alınacak tedbirlerle, mali kesime olan geri ödeme yükümlülüklerini yerine getirebilmelerine ve istihdama katkıda bulunmaya devam etmelerine imkan verilmesini sağlamak öngörülüyor. Alacaklı banka ya da diğer mali kurumlar tarafından bu kanun kapsamındaki kredilere Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanun'a göre kanuni faiz ve temerrüt faizi hesaplanırken bileşik faiz yürütülemeyecek.

Kredileri kısmen veya tamamen iştirake çevirme işlemi, Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketi ve Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanuna tabi bankalarla yönetimi ve denetimi Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'na devredilen bankalar tarafından yapılamayacak.

Hazırlanan tasarıyla da, 2000 Kasım ve 2001 Şubat aylarında yaşanan krizler sonrasında işletme sermayesi yetersizliği çeken KOBİ'leri ekonomiye kazandırmak suretiyle istihdamın artırılması için finansal destek sağlanması hedefleniyor.